

Szkoła Podstawowa nr 10

im. Armii Krajowej

w Będzinie

SZKOLNY PROGRAM

WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

na rok szkolny 2017/2018

1. WPROWADZENIE

Rodzice są pierwszymi wychowawcami swoich dzieci, nauczyciele wspomagają ich wszechstronny i harmonijny rozwój, a uczeń akceptuje siebie i jest otwarty na potrzeby drugiego człowieka.

„WYCHOWANIE to proces wspierania wychowanka w rozwoju angażujący dwie osoby:

- wychowawcę (np. rodzica, nauczyciela, duszpasterza, sąsiada, starszego kolegę/koleżankę) oraz wychowanka (dziecko/nastolatka),*
- pozostające w osobowej relacji (których spotkanie oparte jest na poszanowaniu godności osobowej zarówno wychowawcy, jak i wychowanka);*
- współdziałające w osiągnięciu celów wychowawczych tj. pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej – w tym m.in. emocjonalnej i intelektualnej – społecznej i duchowej. Dojrzałość fizyczną należy rozumieć jako prowadzenie zdrowego stylu życia, dojrzałość psychiczną – jako ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat, dojrzałość społeczną – jako konstruktywne pełnienie ról społecznych, a dojrzałość duchową – jako posiadanie konstruktywnego systemu wartości oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka;*
- dzielące się odpowiedzialnością: wychowawca odpowiada za tworzenie warunków do rozwoju, zaś wychowanek za korzystanie z istniejących warunków w celu realizacji zadań rozwojowych.”¹*

***PROFILAKTYKA** rozumiana jest jako zapobieganie pojawieniu się i występowaniu niepożądanych zjawisk i procesów, określanych jako patologie życia społecznego oraz promowanie zjawisk alternatywnych w stosunku do tych, które próbuje się wyeliminować. system działań wzmacniających lub podtrzymujących pozytywne postawy uczniów w toku wychowania. Realizowana jest podczas działalności edukacyjnej szkoły.*

Szkolny Program Wychowawczo- Profilaktyczny został dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów i potrzeb środowiska lokalnego. Ma służyć ujednoczeniu działań wychowawczych i profilaktycznych oraz pozyskaniu rodziców do współpracy w dziedzinie profilaktyki domowej.

---

¹ Gaś Z., Poleszak W.: *Opracowujemy i ewaluujemy program wychowawczo-profilaktyczny szkoły*, ORE, Warszawa 2017, s. 9

Realizacja Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego zgodnie z jego założeniami ma doprowadzić do aktywnego rozwoju wszystkich sfer osobowości ucznia i umożliwić mu osiągnięcie szerokokorozumianego sukcesu.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, doradcą zawodowym, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Profilaktyka powinna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posiłkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

Odpowiednio do stopnia ryzyka profilaktyka jest prowadzona na kilku poziomach:

1)Profilaktyka uniwersalna- jest adresowana do wszystkich uczniów w określonym wieku, zachowań i dotyczy powszechnie znanych zagrożeń, np. przemocy, czy używania substancji psychoaktywnych. Na tym poziomie wykorzystywana jest ogólna wiedza na temat zachowań ryzykownych i czynników ryzyka (są to głównie wyniki badań naukowych, dotyczące między innymi palenia papierosów, picia alkoholu, informacji o wieku inicjacji). Jej celem jest opóźnianie inicjacji, przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych.

2)Profilaktyka selektywna- jest ukierunkowana na grupy zwiększonego ryzyka, wymaga dobrego rozpoznania w społeczności szkolnej grup uczniów zachowujących się ryzykownie lub znajdujących się w specyficznej sytuacji społecznej, rodzinnej. Informacje o uczniach szkoła gromadzi w toku codziennej pracy w szkole. dla młodzieży znajdującej się w grupie podwyższonego ryzyka (np. z rodzin z problemem alkoholowym) organizowane są indywidualne lub grupowe działania profilaktyczne.

3)Profilaktyka wskazująca- profilaktyka na rzecz jednostki wysokiego ryzyka, to działania polegające na interwencji, terapii dzieci i młodzieży, przejawiających symptomy zaburzeń i wymagających specjalistycznego przygotowania do ich udzielenia. Na tym poziomie, w profilaktykę częściej angażują się różne instytucje zewnętrzne, przygotowane do prowadzenia pomocy psychologicznej i medycznej.

Strategie działań profilaktycznych podejmowanych w szkole.

Na wszystkich poziomach profilaktyki stosuje się różne strategie. Ze względu na cele Szkolnego Programu Wychowawczo- Profilaktycznego będą stosowane następujące strategie:

Strategie informacyjne- dostarczają informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonywania racjonalnego wyboru. U podstaw tych strategii leży przekonanie, że ludzie, zwłaszcza młodzi, zachowują się ryzykownie, ponieważ zbyt mało wiedzą o mechanizmach i następstwach takich zachowań. W związku z tym dostarczanie informacji o skutkach np. palenia tytoniu, używania substancji psychotropowych ma spowodować zmianę postaw.

Strategie edukacyjne- mają wspomagać rozwijanie ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów). Podstawowym założeniem tych strategii jest przekonanie, że ludzie dysponujący nawet odpowiednią wiedzą, podejmują zachowania ryzykowne z powodu braku wielu umiejętności niezbędnych w życiu społecznym. Te deficyty uniemożliwiają im budowanie głębszych, satysfakcjonujących związków z ludźmi, odnoszenie sukcesów, np. zawodowych. Szukają więc chemicznych, zastępczych sposobów radzenia sobie z trudnościami.

Strategie działań alternatywnych- celem tych działań jest wspieranie w zaspokajaniu ważnych dla rozwoju jednostki potrzeb oraz osiągnięciu satysfakcji w życiu. Punktem wyjścia jest założenie, że wielu ludzi nie ma możliwości zrealizowania swej potrzeby aktywności, podniesienia samooceny, czy też rozwoju zainteresowań. Dotyczy to zwłaszcza uczniów zaniedbanych wychowawczo.

Strategie interwencyjne- nastawione są na pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu swoich problemów oraz wspieranie ich w sytuacjach kryzysowych. Interwencja obejmuje towarzyszenie ludziom w krytycznych momentach ich życia. Podstawowe techniki interwencji to poradnictwo, telefon zaufania, doradztwo.

Strategie zmniejszania szkód- przewidziane są głównie dla potrzeb profilaktyki wskazującej. Adresatem tych działań są grupy najwyższego ryzyka.

Diagnoza.

Szkolny Program Wychowawczo- Profilaktyczny został opracowany w oparciu o diagnozę środowiska szkolnego.

W świetle przeprowadzonych badań należy uznać, że szkoła postrzegana jest jako miejsce bezpieczne. Uczniowie znają normy społeczne, wiedzą, jak należy się właściwie zachowywać, znają konsekwencje nieprzestrzegania ustalonych zasad, doskonale orientują się, jakich zachowań się od nich oczekuje. Informacje te uzyskują w domach rodzinnych, podczas rozmów indywidualnych, na zajęciach lekcyjnych (w tym podczas godzin z wychowawcą) i z pedagogiem szkolnym.

Uczniowie i rodzice wiedzą, jakie dokumenty wewnątrzszkolne regulują zasady zachowania i bezpieczeństwa obowiązujące w szkole, zostali z nimi zapoznani przez nauczycieli.

W szkole dokonuje się diagnozy zachowań uczniów. Wyniki diagnozy wykorzystuje się podczas opracowywania programów wychowawczych i profilaktycznych. Na ich podstawie podejmowane są różnego rodzaju działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań.

Nauczyciele reagują na niewłaściwe zachowania uczniów stosując upomnienie ustne i pisemne, rozmowę z rodzicami, ocenę z zachowania, rozmowę dyscyplinującą z wychowawcą, pedagogiem, dyrektorem.

Pozytywne, pożądane zachowania uczniów są dostrzegane i chwalone przez nauczycieli, ale nie ma opracowanych zasad nagradzania uczniów, którzy postępują zgodnie z normami społecznymi.

Wszyscy uczniowie szkoły tworzą samorząd uczniowski, który może przedstawiać radzie rodziców, radzie pedagogicznej oraz dyrektorowi szkoły wnioski i opinie we wszystkich sprawach szkoły, w szczególności dotyczących realizacji podstawowych praw uczniów, takich jak: prawo do zapoznania się z programem nauczania, z jego treścią, celami stawianymi wymaganiami; prawo do jawnej i obiektywnej oceny postępów w nauce i zachowaniu; prawo do organizacji życia szkolnego, prawo do redagowania i wydawania gazety szkolnej; prawo organizowania działalności kulturalnej, oświatowej i sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi możliwościami organizacyjnymi, w porozumieniu z dyrektorem szkoły; prawo wyboru nauczyciela pełniącego rolę opiekuna samorządu. Zasady wybierania i działania samorządu określa regulamin uchwalony przez ogół uczniów w głosowaniu równym, tajnym i powszechnym. Głosowanie odbywa się corocznie we wrześniu.

Szkoła posiada wewnętrzne regulaminy dotyczące bezpieczeństwa dzieci w szkole oraz podczas wyjść i wycieczek. Statut szkoły dokładnie omawia zasady oceniania zachowania oraz prawa i obowiązki ucznia. Pomimo tego uczniowie i nauczyciele stwierdzają, że spotykają się z agresją słowną, psychiczną i fizyczną. Nieliczni rodzice dostrzegają ten problem. Wszystkie grupy badanych zwracają uwagę na to, że następujące zachowania: obgadywanie, obrażanie, rozpowszechnianie plotek i oszczerstw, zastraszanie, mają największy wpływ na zmniejszenie poczucia bezpieczeństwa. Wśród nauczycieli dużym problemem jest niepewność pracy – prawie 35% ma w tym względzie obawy.

Według 92% ankietowanych rodziców i 63% ankietowanych uczniów w szkole nie ma miejsc, w których dziecko czułoby się mniej bezpiecznie. Nieliczni najczęściej wskazywali boisko (1 osoba), korytarz (1 osoba), szatnię (4 osoby), toalety (7 osób) Podczas rozmów z uczniami okazało się, że dużym problemem jest brak zamykanych kabinek w toaletach- z tego powodu, ci, którzy korzystają z toalety są narażeni na krępujące ich otwieranie drzwi przez rówieśników.

Wnioski

Mocne strony szkoły:

1. Uczniowie w większości czują się w szkole bezpiecznie, choć doświadczają, ze strony innych uczniów, różnego rodzaju zachowań agresywnych, mających charakter agresji fizycznej, psychicznej i słownej.
2. Uczniowie wiedzą, jakich zachowań się od nich oczekuje.
3. Nauczyciele komunikują uczniom, jakich zachowań się od nich oczekuje. Czynią to głównie w formie pogadarek oraz rozmów z uczniem
4. W szkole diagnozuje się zachowanie uczniów, a wyniki diagnozy są wskazówką do pracy z dzieckiem – analiza przyczyn złego postępowania, rozwiązywanie problemów wychowawczych w grupie i indywidualnie; służą do dalszej pracy dydaktyczno – wychowawczej.
5. W szkole podejmowane są różnego rodzaju działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań.

Słabe strony szkoły:

1. Uczniowie nie zawsze respektują normy zachowań obowiązujące w szkole.

Rekomendacje:

1. Szkoła, by zwiększyć poczucie bezpieczeństwa całej społeczności szkolnej, powinna kontynuować dotychczasowe działania wychowawcze oraz podejmować nowe działania przynoszące pożądany efekt wychowawczy.
2. Należy opracować plan działań mający na celu zwiększenie respektowania norm społecznych: system nagród dla uczniów postępujących zgodnie z normami i kar dla łamiących obowiązujące zasady.
3. Należy prowadzić działania prowadzące do zwiększenia regularnego kontaktu rodziców ze szkołą.
4. Należy zawsze i konsekwentnie reagować na niewłaściwe zachowania uczniów, przejawy przemocy, agresji.

5. Należy opracować regulamin dyżurów nauczycieli podczas przerw, z możliwością modyfikowania go np. podczas choroby nauczyciela.
6. Należy dokonać remontu toalet uczniowskich – zamykane kabinki.

2. PODSTAWY PRAWNE Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz. U poz. 59,60).
- Ustawa o Systemie Oświaty z dnia 7 września 1991 r.(DZ. U z 2016 r. poz.1954 ze zmianami).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego ...(Dz. U poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U poz. 1249).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U z 2017r. poz. 783).
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej - art. 72.
- Konwencja o Prawach Dziecka - art..3, art. 19, art. 33.
- Karta Nauczyciela art. 6.
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Statut szkoły.

3. MODEL ABSOLWENTA SZKOŁY:

- ma poczucie tożsamości regionalnej i narodowej, a także świadomość przynależności do Europy,
- zna, szanuje i pielęgnuje tradycje rodzinne, szkolne i narodowe,
- potrafi selekcjonować i porządkować zdobyte informacje i ocenić ich przydatność,
- ma świadomość potrzeby nieustannego rozwoju i kształcenia,
- jest tolerancyjny, dostrzega potrzeby innych,
- jest odpowiedzialny i potrafi dokonywać właściwych wyborów.

4. MISJA SZKOŁY:

Chcemy być szkołą, która łagodnie wprowadza dzieci w świat wiedzy stwarzając przyjazną atmosferę do nauki, uwzględniając indywidualne możliwości i potrzeby edukacyjne ucznia, zachęcając go do samorozwoju.

5. WIZJA SZKOŁY:

Szkoła realizuje zadania dydaktyczne, wychowawcze, opiekuńcze, stwarzając warunki do indywidualnego rozwoju ucznia i przygotowując go do:

- podjęcia nauki na kolejnym etapie;
- radzenia sobie ze stresem i rozwiązywaniem problemów;
- twórczego myślenia;
- współpracy w grupie;
- rozwijania zainteresowań i uzdolnień;
- funkcjonowania we współczesnym społeczeństwie.

Kadra szkoły stale podnosi swoje kwalifikacje i kompetencje, stosuje metody i formy pracy dostosowane do możliwości, potrzeb i oczekiwań dzieci i ich rodziców. Troszczymy się o bazę szkoły, ściśle współpracujemy ze środowiskiem lokalnym.

6. GŁÓWNE CELE WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNE:

- wspieranie rozwoju osobowości młodego człowieka,
- zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- kształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności,
- kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym,
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu,
- wzmocnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli,

- rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów (tolerancja i szacunek do drugiego człowieka),
- kształtowanie u uczniów i wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- kształtowanie postaw prozdrowotnych,
- wyposażenie ucznia w umiejętności niezbędne do współdziałania w zespole,
- przygotowanie do podejmowania i pełnienia ról społecznych oraz obywatelskich, w tym do angażowania się w wolontariat,
- kształtowanie postaw patriotycznych,
- kształtowanie postaw i nawyków proekologicznych,
- przygotowanie do podejmowania optymalnych decyzji życiowych,
- doskonalenie warunków bezpiecznego funkcjonowania ucznia w szkole i poza szkołą,
- wspieranie nabywania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ryzykownych i konfliktowych,
- eliminowanie zagrożeń utraty zdrowia i szans rozwojowych przez uzależnienia.

7. OBSZARY DZIAŁAŃ PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Obszar I: *Adaptacja nowoprzyjętych uczniów do warunków szkolnych*

Obszar II : *Rozwój intelektualny ucznia*

Obszar III: *Zachowania agresywne*

Obszar IV : *Nalogi i uzależnienia*

Obszar V: *Promocja zdrowego stylu życia*

Obszar VI: *Wychowanie patriotyczne i obywatelskie*

Obszar VII: *Czytelnictwo*

Obszar I: ADAPTACJA NOWOPRZYJĘTYCH UCZNIÓW DO WARUNKÓW SZKOLNYCH

Cel: Przyjazna adaptacja dziecka w szkole.

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Wspieranie dziecka oraz jego rodziny w nowej sytuacji	<p>-Częste rozmowy z rodzicami i uczniami, (1,3)</p> <p>-Zorganizowanie spotkania z pedagogiem i psychologiem z Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, (1,3)</p> <p>-zajęcia integracyjne w klasach, (3)</p> <p>p. u.</p>	<p>nauczyciele, pedagog szkolny</p> <p>pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznej</p> <p>wychowawcy,</p>
Budowanie pomostu pomiędzy doświadczeniami przedszkolnymi i szkolnymi	<p>-Dominacja na lekcjach w tym okresie zabaw, gier i sytuacji zadaniowych, (3)</p> <p>-Minimalizowanie negatywnych przeżyć dziecka, związanych z pierwszymi dniami pobytu dziecka w szkole, (1,3)</p> <p>p.u.</p>	<p>nauczyciele klas I</p> <p>nauczyciele, pedagog</p>
Stworzenie dzieciom poczucia bezpieczeństwa	<p>-Żywy i opiekuńczy stosunek nauczyciela do uczniów wszystkich razem i każdego z osobna, (3)</p> <p>-Otoczenie pierwszoklasistów i nowoprzyjętych specjalną troską i uwagą w czasie przerw międzylekcyjnych, (2,3)</p> <p>-Wycieczka po szkole : zapoznanie ze szkolnymi pomieszczeniami: klasy, sekretariat, gabinety dyrektora i wicedyrektora, biblioteka, świetlica, sala gimnastyczna, gabinet pielęgniarki, (3)</p> <p>-Uwrażliwianie uczniów klas starszych na potrzebę zapewniania bezpieczeństwa uczniom klas I (samopomoc uczniowska). (2,3)</p> <p>p.u.</p>	<p>nauczyciele</p> <p>wszyscy nauczyciele</p> <p>nauczyciele klas I</p> <p>nauczyciele wychowawcy klas VII</p>
Wyrobienie u uczniów poczucia obowiązku i odpowiedzialności	<p>- Wprowadzenie oraz systematyczne i cierpliwe przypominanie uczniom obowiązujących w szkole i na lekcjach reguł i zasad, (3)</p>	<p>nauczyciele uczący</p>

Obszar II :ROZWÓJ INTELEKTUALNY UCZNIĄ		
Cel: Wspieranie rozwoju osobowości młodego człowieka		
ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Praca z uczniem zdolnym	<ul style="list-style-type: none"> -Stworzenie i wdrożenie szkolnego systemu wspierania uzdolnień, (3) -Przygotowanie do konkursów, olimpiad przedmiotowych, (2,3) -Prowadzenie kół zainteresowań, (3) -Różnicowanie zadań na lekcji, (3) -Samopomoc uczniowska, (2,3) -Konsultacje indywidualne, (3) -Dodatkowe zajęcia z uczniem zdolnym w ramach projektów dla klas IV-VII, (3) <p>p.u. i p.s.</p>	nauczyciele uczący, pedagog szkolny
Praca z uczniem mającym trudności w nauce	<ul style="list-style-type: none"> -Prowadzenie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, korekcyjno-kompensacyjnych, (3) -Organizowanie pomocy koleżeńskiej, (2,3) -Odrabianie zadań domowych w świetlicy szkolnej, (2,3) -Dodatkowe zajęcia wspomagające rozwój ucznia w ramach projektów, (3) -Indywidualna opieka pedagoga szkolnego. (3) <p>p.s.</p>	nauczyciele uczący, pedagog szkolny
Praca z uczniem niepełnosprawnym i chorym przewlekle	<ul style="list-style-type: none"> -Współpraca z pedagogiem i PPP-P, (2,3) -Integracja między klasowa, (2,3) -Udział uczniów w zajęciach rewalidacyjnych oraz w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (1,2,3) p.s. 	nauczyciele uczący, pedagog szkolny, nauczyciele specjaliści

1-rodzic, 2- uczeń, 3- nauczyciel,

u- prof. uniwersalna, s- p. selektywna, w- p. wskazująca

Obszar II: ZACHOWANIA AGRESYWNE		
<i>Cel: Ograniczenie i eliminowanie zachowań agresywnych wśród uczniów</i>		
ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE

<p>Przeciwdziałanie agresji i przemocy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie i wdrożenie Szkolnego Systemu Zapewnienia Bezpieczeństwa, postępowanie zgodnie z zawartymi w nim procedurami, <i>(p.s, 1,2,3,)</i> - organizowanie spotkań z udziałem psychologa i pedagoga z PPP-P oraz z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji dla uczniów i rodziców, <i>(u, 1,2,3,)</i> - organizowanie zajęć na temat agresji, jej przyczyn, skutków i sposobów reagowania na nią, również przy współpracy z Centrum Profilaktyki <i>(1,2,3. p.u.)</i> - kształtowanie umiejętności kontrolowania własnej złości i agresywnych zachowań <i>(p.u. i s. 3)</i> - zapoznanie uczniów i rodziców ze skutkami karnymi stosowania przemocy <i>(p.u. 3)</i> - konsekwentne stosowanie kar za zachowania agresywne, zawarcie kontraktu z uczniem <i>(p.u.2,3)</i> - zapobieganie zachowaniom niebezpiecznym w czasie imprez okolicznościowych oraz wycieczek szkolnych <i>(p.u. 3)</i> - organizowanie zajęć promujących postawę asertywną <i>(p.u.3)</i> - wzmoczona kontrola dyżurujących nauczycieli w miejscach, w których uczniowie czują się najmniej bezpiecznie <i>(p.s. 3)</i> - współpraca z organizacjami wspierającymi szkołę - wzmoczona kontrola obowiązku szkolnego uczniów wagarujących lub uchylających się od realizowania obowiązku szkolnego, <i>(p.w.,)</i> 	<p>Dyrektor szkoły, nauczyciele.</p> <p>Dyrektor szkoły, Pedagog szkolny</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele pedagog szkolny</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny</p> <p>Wychowawcy, dyrektor, pedagog szkolny, policja</p> <p>Wszyscy nauczyciele</p> <p>Wszyscy nauczyciele</p> <p>Wychowawcy Pedagog szkolny</p> <p>Nauczyciele dyżurujący</p> <p>Dyrekcja Pedagog szkolny Wszyscy nauczyciele</p>
--	---	--

Wyeliminowanie agresji słownej	<ul style="list-style-type: none"> - szybkie reagowanie na przejawy agresji słownej podczas przerw, - odnotowywanie w zeszytach uwag tego typu zachowań i informowanie wychowawców, - w przypadku wystąpienia agresji słownej postępowanie zgodne ze strategiami przewidzianymi na takie sytuacje m.in.: zawarcie kontraktu z uczniem; (p.u. i s. 3) 	<p>Wszyscy nauczyciele Pedagog szkolny</p> <p>Wszyscy nauczyciele Pedagog szkolny</p> <p>Wszyscy nauczyciele Pedagog szkolny</p>
Wspieranie nabywania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ryzykownych i konfliktowych	<ul style="list-style-type: none"> - propagowanie wiedzy o społecznych mechanizmach wywierania wpływu i konstruktywnych sposobach radzenia sobie z nimi (asertywna komunikacja własnych potrzeb, sztuka odmawiania, dyskusji). - kształtowanie umiejętności proszenia o pomoc i rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach, które udzielają wsparcia młodzieży. (p.u. 3) 	<p>Wszyscy nauczyciele Pedagog szkolny</p>

Obszar IV: NAŁOGI I UZALEŻNIENIA

Cel: Zapobieganie nałogom i uzależnieniom wśród uczniów

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Ukazywanie negatywnego wpływu przemocy i wulgaryzmów w środkach przekazu i grach komputerowych na postawy społeczne uczniów	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie rodzicom potrzeby kontrolowania tego, co dziecko czyta, ogląda, w jakie gry komputerowe gra - ukazywanie negatywnego wpływu uzależnień od telewizji i komputera, telefonu komórkowego - kształtowanie wiedzy na temat zagrożeń płynących z nadmiernego korzystania z mediów 	<p>Wychowawcy, nauczyciele pedagog szkolny</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele pedagog szkolny</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele pedagog szkolny</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - uświadamianie uczniom iż w Internecie nie są anonimowi - prelekcje dotyczące cyberprzemocy (p.u. 3) 	nauczyciele informatyki, pedagog szkolny, wychowawcy
<p>Prowadzenie systematycznych działań informacyjnych dotyczących zagrożeń związanych z sięganiem po środki uzależniające (narkotyki, dopalacze, papierosy, alkohol)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dostarczanie wiedzy o konsekwencjach stosowania używek (p.u. 3) - organizowanie zajęć edukacyjnych oraz prelekcji na temat zagrożeń wynikających ze szkodliwości zażywania narkotyków, dopalaczy, alkoholu oraz papierosów (p.u. 3) - udział nauczycieli w szkoleniu z zakresu programu profilaktycznego: „Program Domowych Detektywów Jaś i Małgosia”, przeprowadzenie cyklu zajęć w klasach IV i V. (p.s. 3) - prowadzenie zajęć grupy socjoterapeutycznej w szkole dla uczniów pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym. (w, 3) 	<p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny</p> <p>Wychowawcy, pedagog szkolny, socjoterapeuci</p> <p>pedagog, wychowawcy klas IV, V.</p> <p>socjoterapeuci</p>
<p>Kształtowanie postaw asertywnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - doskonalenie technik asertywnych – umiejętność mówienia NIE (p.u. 2,3) - uczenie podejmowania decyzji ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności odmawiania bez użycia agresji (p.u. 3) 	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny, socjoterapeuci

Obszar V: Promocja zdrowego stylu życia		
<i>Cel: Propagowanie zdrowego trybu życia i odżywiania.</i>		
ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Przekazanie wiedzy o zdrowym odżywianiu się	- realizowanie na zajęciach lekcyjnych tematyki związanej ze racjonalnym odżywianiem się	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny

	<p>- przygotowywanie surówek i sałatek na zajęciach lekcyjnych do Festynu Żyj zdrowo na sportowo, Śniadanie daje moc</p> <p>- Uczestnictwo w programach edukacyjnych: „Szkłanka mleka”, „Owoce w szkole”, „Nie pal przy mnie, proszę”- Dzień bez papierosa (p.u. 1,2,3)</p>	<p>pielęgniarka szkolna</p> <p>Wychowawcy klas,</p> <p>Wychowawcy, pedagog szkolny</p>
Promocja szkolnych i pozaszkolnych form spędzania czasu wolnego	<p>- prowadzenie kółek zainteresowań (p.u. 3)</p> <p>- organizowanie wycieczek szkolnych (p.u. 1,3)</p> <p>- zachęcanie do aktywnego spędzania czasu wolnego (p.u. 3)</p> <p>- organizowanie wyjazdów na basen dla uczniów klas V (p.u. 3)</p>	<p>Wszyscy nauczyciele</p> <p>Wszyscy nauczyciele</p> <p>Wszyscy nauczyciele nauczyciele w-f</p> <p>Dyrektor szkoły nauczyciele w-f</p>
Wyrabianie nawyków prawidłowego czyszczenia zębów i okresowa fluoryzacja.	<p>- fluoryzacja (p.u.3)</p>	<p>Pielęgniarka szkolna</p>
Wdrażanie do przestrzegania higieny osobistej.	<p>- pogadanki z dziećmi na temat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dojrzewania płciowego • problemów okresu dojrzewania • higieny osobistej • dostosowania stroju do okoliczności <p>- profilaktyka wszawicy,</p> <p>- dbałość o swój wygląd i estetykę (spotkania i rozmowy z pielęgniarką szkolną, wychowawcą, nauczycielem podczas zajęć wychowania do życia w rodzinie). (p.u. 3)</p>	<p>Wszyscy nauczyciele</p> <p>Pedagog szkolny</p> <p>Pielęgniarka szkolna</p>

Obszar VI: WYCHOWANIE PATRIOTYCZNE I OBYWATELSKIE:

Cel: Przygotowanie do podejmowania i pełnienia ról społecznych oraz obywatelskich

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Budzenie miłości do ojczyzny i poczucia wspólnoty narodowej	<ul style="list-style-type: none"> -Udział w apelach z okazji rocznic i świąt państwowych np. apel z okazji Święta Niepodległości -Udział w uroczystościach organizowanych przez miasto Będzin -Organizowanie wyjść do teatru, muzeum, -Poznanie symboli narodowych, ich historii i znaczenia, okazywanie im szacunku (przypominanie o odpowiednim zachowaniu w czasie hymnu) -Poznanie historii miasta i regionu -Udział w konkursach związanych z miastem rodzinnym <p><i>(p.u. 1,2,3)</i></p>	Wszyscy nauczyciele wychowawcy
Pielęgnowanie i tworzenie tradycji szkoły oraz wspieranie wolontariatu szkolnego	<ul style="list-style-type: none"> -Udział i współtworzenie imprez szkolnych jak: „Dzień patrona szkoły”, „Pasowanie pierwszoklasistów”, „Jasełka”, „Mikołajki” , „Festyny rodzinne” -Udział w akcjach charytatywnych jak: obchody Dnia Wolontariusza, Szlachetna Paczka, Święteczna kartka-fundacja Sursum Corda, Góra grosza, Finał WOŚP, Akcja na rzecz sosnowieckiego schroniska dla bezdomnych zwierząt, nakrętka dla Olinka i dla fundacji For Animals, jasełka dla pacjentów oddziału	Wszyscy nauczyciele, opiekun samorządu uczniowskiego, pedagog szkolny

	<p>paliatywnego,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samopomoc uczniowska - współpraca z ZHP <p><i>(p.u. 1,2,3)</i></p>	wychowawcy
--	--	------------

Obszar VII: CZYTELNICTWO		
<i>Cel: Kształtowanie świadomości czytelniczej u uczniów klas I-VII</i>		
ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Popularyzacja książek i czasopism dla dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> - Wystawy w bibliotece szkolnej prezentujące wiadomości dotyczące autorów i treści książek /lektur - organizacja zajęć z Bajkoterapii - konkursy czytelnicze, - współpraca z wychowawcami klas i nauczycielami języka polskiego (Dzień Patrona, konkursy recytatorskie, wybór lektur) - pasowanie na czytelnika klas I - bieżące informowanie rodziców o ilości przeczytanych przez dzieci książek <p><i>(p.u. 3)</i></p>	<p>Bibliotekarz</p> <p>Wychowawcy, pedagog szkolny,</p> <p>Bibliotekarz wychowawcy, nauczyciele poloniści</p> <p>Bibliotekarz</p> <p>Bibliotekarz</p> <p>Bibliotekarz</p>

Kształcenie umiejętności korzystania ze zbiorów biblioteki szkolnej i innych bibliotek	<p>- Koło Biblioteczne-włączanie uczniów do pracy biblioteki</p> <p>- prowadzenie lekcji bibliotecznych w kl. I-VII mających na celu propagowania czytania książek, zapoznanie z regulaminem czytelnicy</p> <p>- pogadanki dotyczące budowy książki, karty katalogowej, strony tytułowej, encyklopedii słowników, katalogów alfabetycznych i rzeczowych</p> <p><i>(p.u. 3)</i></p>	Bibliotekarz
Kształcenie umiejętności korzystania z informacji zawartych w czasopiśmie dziecięcych i młodzieżowych	<p>- pogadanki dotyczące wyboru odpowiednich czasopism dostosowanych do wieku</p> <p>- lekcje biblioteczne poświęcone czasopismom jako źródeł informacji</p> <p>- prowadzenie gazetki szkolnej „Strzał w 10”</p> <p><i>(p.u. 3)</i></p>	Bibliotekarz Nauczyciele poloniści Bibliotekarz Nauczyciel polonista

8. ZADANIA PROFILAKTYCZNE

Zadania profilaktyczne nauczycieli

- ❖ Zwracanie podczas dyżurów - szczególnej uwagi na miejsca tzw. podwyższonego ryzyka: ubikacje, schody, szatnie itp.
- ❖ Punktualne rozpoczynanie dyżurów przed lekcjami, uczniowie w czasie zajęć nie pozostają bez opieki nauczyciela w klasie
- ❖ Informowanie na bieżąco wychowawców o niewłaściwym zachowaniu ich wychowanków zarówno przez nauczycieli dyżurujących jak pozostałych nauczycieli i pracowników szkoły
- ❖ Obserwacja zachowania uczniów w miejscach publicznych i zwracanie uwagi na przejawy agresji, palenia papierosów czy niszczenia mienia
- ❖ Wdrażanie do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtowanie umiejętności odmawiania i negocjacji

- ❖ Dawanie przykładów sumienności, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach
- ❖ Dążenie do dalszej poprawy bezpieczeństwa w szkole, reagowanie na akty agresji i przemocy oraz konsekwentne egzekwowanie prawa szkolnego

Zadania profilaktyczne wychowawców klas

- ❖ Pomoc uczniom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych - uświadomienie uczniom możliwości zwrócenia się z problemem do konkretnej osoby w szkole: wychowawca, pedagog, dyrektor szkoły
- ❖ Podnoszenie poziomu kultury osobistej uczniów - godziny wychowawcze dotyczące zachowania się w stosunku do rówieśników, osób dorosłych, w miejscach publicznych (kino, teatr, itp.)
- ❖ Współpraca z rodziną - inicjowanie spotkań mających na celu omawianie problemów wysuwanych przez rodziców, wywiadówki profilaktyczne
- ❖ Realizacja programów profilaktycznych dotyczących palenia tytoniu i picia alkoholu, rozwijania umiejętności interpersonalnych
- ❖ Organizacja koleżeńskiej pomocy w nauce
- ❖ Kształtowanie postaw poszanowania mienia wspólnego, dbałości estetykę klasy, szkoły i otoczenia
- ❖ Systematyczne informowanie rodziców o postępach w nauce i zachowaniu ich dzieci
- ❖ Pomoc w poznawaniu samego siebie i kształtowaniu pożądanego systemu wartości

Zadania profilaktyczne pedagoga szkolnego

- ❖ Pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych
- ❖ Organizowanie pogadarek, prelekcji dla uczniów z udziałem policji, psychologa, lekarza
- ❖ Pedagogizacja rodziców
- ❖ Prowadzenie zajęć relaksacyjnych, treningi interpersonalne, zajęcia psychoedukacyjne
- ❖ Współpraca z instytucjami wspierającymi realizację zadań profilaktycznych
- ❖ Systematyczna współpraca z wychowawcami klas i nauczycielami, udzielanie im wsparcia w planowaniu i realizacji zadań profilaktyczno-wychowawczych

Zadania profilaktyczne pielęgniarki szkolnej

- ❖ Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla uczniów i ich rodziców
- ❖ Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci, promowanie tolerancji dla sprawnych inaczej oraz propagowanie zachowań sprzyjających ich bezpieczeństwu
- ❖ Uczestnictwo w szkolnych programach profilaktyki i promocji zdrowia
- ❖ Wdrażanie elementów profilaktyki prozdrowotnej na radach pedagogicznych i zebraniach szkolnych z rodzicami
- ❖ Informowanie o akcjach, konkursach i innych formach działań na rzecz zdrowia

Zadania profilaktyczne rodziców

- ❖ Każdy rodzic czuwa nad tym, aby jego dziecko wykazywało właściwą kulturę osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązek szkolny
- ❖ W celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom rodzice utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby pedagogiem szkolnym bądź Dyrektorem /zastępcą/ Szkoły Podstawowej
- ❖ Rodzice biorą udział w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę mających na celu doskonalenie metod wychowawczych
- ❖ Rodzice uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze winni kontaktować się ze szkołą w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących norm i zasad oraz wspólnie znajdować sposoby rozwiązywania problemów

9. METODY I FORMY REALIZACJI

Realizacja programu odbywać się będzie w ramach:

- ❖ zajęć godziny z wychowawcą
- ❖ zajęć wychowania do życia w rodzinie
- ❖ zajęć prowadzonych przez pedagoga, pielęgniarki szkolnej
- ❖ zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych
- ❖ intencjonalnych i okazjonalnych spotkań z rodzicami uczniów w szkole i ich domach
- ❖ w ramach edukacji pedagogicznej (pedagogizacja rodziców)
- ❖ imprez organizowanych na terenie szkoły
- ❖ imprez charytatywnych

Formy pracy:

- ❖ oddziaływanie werbalne (rozmowy, pogadanki, wykład)

- ❖ dyskusje tematyczne (dzielenie się doświadczeniami), wskazanie postaw (wzorców) pozytywnych
- ❖ zajęcia grupowe, zespołowe.

10. EWALUACJA

1. Badania ankietowe wśród uczniów, nauczycieli i rodziców /wg potrzeb/
2. Nadzór Dyrektora /zastępcy/ Szkoły Podstawowej /wg potrzeb/
3. Sprawozdania z działalności pedagoga szkolnego, nauczycieli oraz wychowawców realizujących programy profilaktyczne /wg potrzeb